

TALE UNDER ÅPNINGEN AV NYBYGGET BEKKOM VED STIFTELSEN FEKJÆR 7.NOVEMBER 2023

av Elling Fekjær

Statsforvalter, ordfører, kjære alle sammen

7. november 2023 vil føye seg inn i historien som en av de store dagene i Fekjær sin lange historie i psykiatriens tjeneste. I 1942 kom de første psykiatriske pasientene til Fekjær. Gjennom mer enn 80 år har Fekjær vært i en kontinuerlig utvikling. Jeg lærte tidlig av mine foreldre at «hånd og ånd må følge hverandre.» Med andre ord må psykiatrifaget og de fysiske rammene gå mest mulig parallelt.

Fekjær er tuftet på faglighet, ærlighet og hardt arbeid og et edelt menneskesyn. Gjennom mer enn de 50 årene siden Fekjær ble godkjent institusjon og den gang med avtale med Oppland fylkeskommune, har vi klart å rekruttere fagpersonell med den beste kompetanse. Faget står i høysetet. I Norge og i den vestlige verden er psykiatrifaget under kontinuerlig utvikling. Fekjær vektlegger å tilegne seg ny kunnskap. Pasientene har gjennom alle år tilført meg og hele Fekjær næring og konstruktive tilbakemeldinger. Det er pasienten selv som kjenner på smerten, men også håpet. Å du verden hvor mye jeg og vi har lært av den innlagte pasient. Jeg er helt klar på at: det er de fineste og mest reflekterte og følsomme menneskene som sliter psykisk.

Fekjær har gjennom alle år forsøkt å følge med i utviklingen av norsk psykiatri. Vi må i tillegg være orienterte om lover og forskrifter og forsøke å legge til rette for gode faglige og bygningsmessige rammer. Fekjær må være våken, se de muligheter vi har til å drive behandling. Da vi er en liten institusjon, er det kort avstand fra ideer til beslutninger tas. Det tok derfor kort tid fra ledergruppen unnfanget ideen om å bygge et hus med ulike funksjoner, til styret for stiftelsen besluttet bygging. Snart ble spaden satt i jorda.

Jeg får ofte spørsmålet: Hvordan kan Fekjær tørre å bygge nye hus, når de fleste psykiatriske spesialist institusjoner bygges ned? Svaret er: Jeg og vi har stor tro på Fekjær sin framtid innen psykiatriens tjeneste. Vi rekrutterer godt fagfolk, innsøking av pasienter til Fekjær er meget stor, ja fra hele Norge. Vi har et tillitsfullt og konstruktivt samarbeid med HSØ RHF og Innlandet fylkeskommune har et godt skole- og karriæretilbud på Fekjær. Ja, fylkeskommunen vil utvide skoletilbudet med ny lærerstilling. Samarbeidet med det offentlige helse-Norge er godt. Det samme er med fengselsvesenet, da Fekjær gir anledning til soning, samtidig som de mottar psykiatrisk behandling. Samarbeidet med Sør-Aurdal kommune og Region Valdres er godt. Det samme er med brukerorganisasjonene Mental Helse og Rio. Alle har tro på Fekjær. De ulike partier på Stortinget besøker jevnlig Fekjær og slår ring rundt det spesielle behandlingstilbudet vi har og vil videreutvikle. Førstkommende mandag kommer Stortingsrepr. Hoksrud m. fl. Fra FRP. Det siste året har Stiftelsen Fekjær hatt besøk av Stortingsrepresentanter fra AP, Høyre og SP.

I dag har vi 30 innlagte unge voksne pasienter mellom 25 – 35 år med alvorlige psykiatriske problem. Etter avvikling av Fritt behandlingsvalg vil vi fra 1. januar 2024 ha avtale med HSØ RHF for 20 døgnplasser. I og med Stiftelsen Fekjær har stor innsøking av pasienter med ulike diagnoser og vi har bra med faglig spisskompetanse, vil vi legge inn nye anbud også på andre psykiatriske behandlingsdiagnoser. Og her kommer Bekkom inn i bildet. Bekkom 1. etasje vil være en særdeles fin liten enhet for spesialbehandling. 2. etasje har 2 treningsleiligheter og som kan romme

viderebehandling for spesialiserte opplegg. Skolen med flere lærere trenger mer plass. Dette vil skolen få i 2 etasje.

Sammen med nabohuset Idrettslåven, vil allrommet hvor vi nå er gi plass for gode og varierte aktivitetstilbud. Her kan være verdifull samværs- og samhandlingstrening mellom pasienter også over avdelingsgrensene.

I 2007 sa Fylkesmannen i Oppland til meg: «Vi har nylig vært på seminar i Helsedirektoratet der det ble motivert for mer typisk norsk byggestil inn i planlegging av bygging av helseinstitusjoner. Fekjær har vært forut for sin tid i så måte. Vi oppfordrer Fekjær til videre utvikling av sine bygninger og anlegg i tømmer og norsk særpreg». Vi har fulgt anbefalingene fra Fylkesmannen.

For 5 år siden ble jeg oppringt av gardbruker Ole Ketil Ruste her i Hedalen. Han spurte om jeg var interessert i den gamle tømmerlåven med fjøs fra midt på 1800-tallet. Selvsagt var svaret ja.

Nå står låven her. Vi har vektlagt at Bekkom skal bære preg av en gammel låve utvendig. Hele første etasje er ny. Begge de andre etasjer er bygget etter dagens lover, forskrifter også i forhold til lyd og brannsikkerhet. Bygget har bergvarme.

Bekkom har en naturlig beliggenhet i forhold til de øvrige småhusene på Fekjær.

Jeg er helt overbevist om at Bekkom vil være et funksjonelt bygg som gir gode rammer for å gi psykiatrisk spesialistbehandling. Jeg har tro på Bekkom. Jeg har tro på Fekjær. Jeg har tro på hva Fekjær er tuftet på: FAGLIGHET, ÆRLIGHET, HARDT ARBEID, ET EDELT MENNESKESYN OG BARE DET BESTE ER GODT NOK.

Jeg ser lyst på Fekjær sin framtid i psykiatriens tjeneste. Ut fra alle de signaler vi mottar fra Helse-Norge og fra pasienten selv, er jeg overbevist om at norsk psykiatri vil ha bruk for det spesielle behandlingstilbud Fekjær gir også inn i fremtiden. Men vi må da fortsatt være i forkant og ha stor faglighet.

Takk til Statsforvalter Knut Storberget for at du sa ja til invitasjonen til å åpne Bekkom.

Takk for at du tolk med deg ditt lederteam til Fekjær. Takk til dere alle som har bidratt til at Bekkom i dag står høgreist og flott og kan åpne dørene. Jeg tenker da spesielt på dere håndverkere og entreprenører. Ikke minst vil jeg takke det dynamiske og gode styret for Stiftelsen Fekjær. Takk for at dere tente på ideen og tok de riktige beslutninger.

Nå er det opp til oss alle å fylle Bekkom med gode aktiviteter og tilbud. Det vil vi klare!